
ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

Емисия – 2013 г.
Номинална стойност – 10 лева
Метал – сребро, проба 925/1000,
с нанесено частично позлатяване
Качество – мат-гланц, висше
Тегло – 23.33 г
Диаметър – 38.61 мм
Гурт – гладък
Тираж – 4000

Художествен проект:
Иван Тодоров, Тодор Тодоров, Георги Тодоров
Монетата е изработена
в българския Монетен двор
Емитент: Българска народна банка
Втора монета от серията
„Средновековни български владетели“

SPECIFICATIONS

Year of issue – 2013
Nominal value – BGN 10 (10 levs)
Metal – Ag 925/1000,
partially gold-plated
Quality – proof, mint state
Weight – 23.33 g
Diameter – 38.61 mm
Edge – flat
Mintage – 4000

Artistic design:
Ivan Todorov, Todor Todorov, Georgi Todorov
The coin is minted
in the Bulgarian Mint
Issuer: Bulgarian National Bank
A second coin
of the Medieval Bulgarian Rulers series

© Българска народна банка 2013
© проф. д.и.н. Илия Илиев, текст, 2013
© Питър Скип, превод, 2013

© Bulgarian National Bank 2013
© Prof. Iliya Iliev (PhD), text, 2013
© Peter Skipp, translation, 2013

Цар Самуил

Сребърна възпоменателна
монета с частично позлатяване
от серията „Средновековни
български владетели“
Емисия на БНБ

Tsar Samuil

Partially Gold-plated
Silver Commemorative Coin
Medieval Bulgarian Rulers Series
BNB Issue

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА
BULGARIAN NATIONAL BANK

Цар Самуил се появява на историческата сцена в тежко за българския народ време. През 971 г. византийският император Йоан Цимиски превзема столицата Преслав и слага ръка върху източната половина на Българското царство. Цар Борис II и брат му Роман са отведени в Цариград. Краят на българската държава изглежда неизбежен. Трябва да бъдат мобилизирани всички оставши сили, за да се спре византийската експанзия. Начело на съпротивата застават четиримата синове на комит Никола, управител на Софийската област, и съпругата му Рипсимия. Цар Самуил поема в ръцете си съдбата на държавата и повече от 40 години води епична борба със завоевателите. За своя столица той избира Охрид, където вече е седалището и на патриарха на Българската православна църква Дамян.

С изключителна енергия и далновидност цар Самуил налага на Империята тотална война. Българските войски навлизат дълбоко във византийските предели, чак до Пелопонес и Одрин. Успяват да освободят и Североизточна България. През лятото на 986 г. император Василий II попада в засада в прохода Траянови врата и едва избягва участието на обезглавения век и половина преди това негов предшественик Никифор I.

До началото на XI в. борбата между българи и византийци е равностойна, но едно трагично събитие лишава Българското царство от неговия владетел. За да предотврати нахлуванията на византийците, цар Самуил изгражда укрепление край днешното петричко село Ключ. През 1014 г. император Василий II намира обходен път, появява се в гръб на защитниците и разгромява българите. За да сломи окончателно духа на своя противник, Василий II заповядва да бъдат ослепени 14 000 български пленници. С това той си спечелва прозвището Българоубиец. Цар Самуил не може да понесе гледката на ослепените си войници, получава сърдечен удар и на 6 октомври 1014 г. умира. Само четири години по-късно идва и краят на Първото българско царство.

Tsar Samuel (Samuil) appeared on the historical stage at a time of trials for the Bulgarians. In 971 Byzantine Emperor John Tsimiskes took the Bulgarian capital of Preslav and the eastern half of the Bulgarian realm. The Tsar Boris II and his brother Roman were taken to Constantinople. The end appeared nigh for Bulgaria. All remaining strength had to be harnessed into halting the Byzantines. The four sons of the Count of Sofia Nicholas (Komit Nikola) and his wife Hripsimeh (Ripsimia) led the struggle. Tsar Samuel took the fate of his land into his hands, conducting an epic struggle with the invaders for over 40 years. He chose Ohrid for his capital, the city having also become the seat of the Bulgarian Orthodox Church Patriarch Damian.

Tsar Samuel used his exceptional energy and far-sightedness to impose total war upon the Byzantine Empire. Bulgarian warriors struck deep into Byzantine lands, all the way to the Peloponnese and Hadrianople. They also succeeded in liberating North-Eastern Bulgaria. In summer 986, the Emperor Basil II was ambushed at the Gates of Trajan pass, barely escaping the fate of his predecessor Nicephorus I, beheaded a century and a half earlier.

The struggle between Bulgarians and Byzantines was equal until the early 11th century when a disaster deprived the Bulgarian realm of its sovereign. To stop Byzantine incursions, Tsar Samuel built a fortification near today's Petrich village of Klyuch (Kleidion, Clidium). In 1014 the Emperor Basil II circumvented this and attacked from the rear, defeating the Bulgarians. To break his adversary's spirit to the utmost, Basil II then ordered 14,000 Bulgarian prisoners to be blinded. This earned him the calling of Boulgaroktonos or the Bulgar-Slayer. Unable to bear the sight of his blinded warriors, the Tsar Samuel suffered a heart attack and died on 6 October 1014. The end for the First Bulgarian Empire came just four years after his death.